

Okul kaygisi olcegi - Ergen formunun psikometrik ozellikleri [School Anxiety Scale - Psychometric properties of the adolescent form]

[Link to publication record in Manchester Research Explorer](#)

Citation for published version (APA):

Sakiz, H., & Saricam, H. (2014). Okul kaygisi olcegi - Ergen formunun psikometrik ozellikleri [School Anxiety Scale - Psychometric properties of the adolescent form]. In *host publication* (pp. 90-91)

Published in:
host publication

Citing this paper

Please note that where the full-text provided on Manchester Research Explorer is the Author Accepted Manuscript or Proof version this may differ from the final Published version. If citing, it is advised that you check and use the publisher's definitive version.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the Research Explorer are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright please refer to the University of Manchester's Takedown Procedures [<http://man.ac.uk/04Y6Bo>] or contact uml.scholarlycommunications@manchester.ac.uk providing relevant details, so we can investigate your claim.

çalışmaların sonucunda geliştirilen ölçekler, gerekli psikometrik özellikleri –geçerlik ve güvenilirlik şartlarını- sağlamaktadır. Bu bağlamda, bu çalışma namus kültürünün nasıl ele alınabileceği ve nasıl ölçümlenebileceği konusunda detaylı bir araştırmayı içermektedir. Çalışmanın sonuçlarının hem genel anlamda ilgili literatüre hem de özel anlamda Türkiye’deki psikoloji çalışmalarına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmanın sonuçları ve gelecekte yapılabilecek çalışmalar mevcut literatür ışığında tartışılacaktır.

Kaynakça:

Elgin, V. M. (2013a). Namus Kültürü ve Türkiye. H. Coşkun (Ed.), *Sosyal Psikoloji* (2. Baskı, s. 345-355). İstanbul: Lisans Yayıncılık.

Elgin, V. M. (2013b). *Türkiye’de Namus Algısı ve Namus Kültürü: Üniversite Örnekleme Odak Grubu Çalışması*. 13. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi, 4-6 Aralık, Orta doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Elgin, V. M., & Mamatoğlu, N. (2013). Sosyal psikoloji çerçevesinden gezi parkı olayları: Namus kültürü ve çatışma çözüm tarzları açısından bir değerlendirme. 7. Ulusal Psikoloji Kongresi, 2-5 Ekim, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

Elgin, V. M., Guler, Z., & Cirakoglu, D. (2013). *Examining Honor Perception in Urban and Rural Areas: A study in Bolu, TURKEY*. 11th European Sociological Association Conference, 28-31 Ağustos, Torino, İtalya.

Fiske, A. P., Kitayama, S., Markus, H. R., & Nisbett, R. E. (1998). The cultural matrix of social psychology. In D. T. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (4th ed., pp. 915–981). New York: McGraw-Hill.

Hofstede, G.H. (1980). *Culture’s Consequences: International Differences in Work-related Values*. Beverly Hills, CA: Sage.

Markus, H. R., & Kitayama, S. (2010). Cultures and selves: A cycle of mutual constitution. *Perspectives on Psychological Science*, 5, 420-430.

Peristiany, J. G. (Ed.). (1965). *Honour and shame: The values of Mediterranean society*. London: Weidenfeld and Nicolson.

Pitt-Rivers, J. (1977). *The fate of Shechem or the politics of sex: Essays in the anthropology of the Mediterranean*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Rodriguez Mosquera, P. M., Manstead, A. S. R., & Fischer, A. H. (2002). The role of honor concerns in emotional reactions to offences. *Cognition & Emotion*, 16, 143-163.

Rodriguez Mosquera, P. M., Fischer, A., Manstead, A., & Zaalberg, R. (2008). Attack, disapproval, or withdrawal? The role of honour in anger and shame responses to being insulted. *Cognition & Emotion*, 22, 1471–1498.

Triandis, H. C. (1989). The self and social behavior in differing cultural contexts. *Psychological Review*, 96, 506-520.

Uskul, A. K., Oyserman, D., & Schwarz, N. (2010). Cultural emphasis on honor, modesty or self-enhancement: Implications for the survey response process. J. Harkness et al. (Eds.), *Survey methods in multinational, multiregional and multicultural contexts* (pp. 191-201). New York: Wiley.

SÖZEL BİLDİRİ 57:

OKUL KAYGISI ÖLÇEĞİ-ERGEN FORMUNUN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİ

H. SARIÇAM, H. SAKIZ

Bu çalışmanın amacı Lyneham, Street, Abbott, & Rapee (2008) tarafından geliştirilen Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunun (School Anxiety Scale-Teacher Report) ergen formunu oluşturmak ve ölçeğin psikometrik özellikleri incelemektir. Araştırmaya 8.-9.-10.-11. sınıflarda okuyan 196 ortaokul ve lise öğrencisi katılmıştır. Ölçeğin psikometrik özellikleri, iki yarı test, iç tutarlık, doğrulayıcı faktör analizi yöntemleriyle incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde orijinal formla

tutarlı olarak 16 maddenin iki boyutta uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2/sd=2.21$, RMSEA=.056, CFI=.91, GFI=.91, RFI=.90, AGFI=.89, SRMR=.049). Ölçeğin faktör yükleri .45 ile .61 arasında sıralanmakta olup; Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı ölçeğin bütünü için .84 olarak bulunmuştur. İki yarı test güvenilirliği için Sperm-Brown iki yarı güvenilirlik puanı ölçeğin bütünü için .80 olarak hesaplanmış; ayrıca ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının .31 ile .56 arasında sıralandığı görülmüştür. Bu sonuçlara dayanarak Okul Kaygısı Ölçeği-Ergen Formunun psikoloji, psikolojik danışma ve rehberlik ile eğitim alanında kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Sonraki çalışmalarda ölçeğin farklı örneklem gruplarında uygulanması, test-tekrar test güvenilirlik ve ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmasının yapılması son derece önemlidir.

SÖZEL BİLDİRİ 58:

ÇOCUKLAR İÇİN DEĞER ÖLÇEĞİ: İLKÖĞRETİM BEŞİNCİ SINIF ÇOCUKLARI İÇİN TÜRKİYE NORMU YAPI GEÇERLİĞİ ÇALIŞMASI

C. ÖZVANLIGİL, İ. IŞIK, A. DÖRING

Bu çalışmada, çocuklarda değer yönelimini ölçen "Resimli Değerler Ölçeği"nin (Picture Based Value Survey-PBVS-C; Döring, 2008) Türkiye ilköğretim beşinci sınıf öğrencileri norm grubundaki yapısal geçerliği, Schwartz Portre Değerler Ölçeği (Portrait Value Survey-PVQ; Schwartz, 1992) ile karşılaştırılarak incelenmektedir. Döring'in çalışmaları, orta çocukluk döneminde, çocukların Schwartz'ın modelinde tanımlanan değerler arasında tercih yapmaya başladıklarını göstermektedir. Almanya'da başlatılan çalışma Türkiye'nin de içinde bulunduğu dokuz ülkede farklı yaş gruplarında yürütülmektedir.

PBVS-C, Schwartz'ın değerler kuramında tanımlanan 10 değer için iki karikatürize resmi

içeren 20 çıkartmadan oluşmaktadır. Çocuklardan Q-sort yöntemiyle resimleri önem sırasına koyması istenmektedir.

Bu çalışmada PBVS-C, devlet ilköğretim okullarında okuyan 180 öğrenciye uygulandı (erkek=83; kız=97). Ardından 21 ifadeden ve altılı Likert ölçekten oluşan PVQ verildi. Yapı geçerliliği için PBVS-C ve PVQ arasındaki korelasyona (Multi-Trait & Multi-Method-MTMM) bakıldı. PBVS-C resimlerinin Schwartz'ın modelindeki öz aşkınlık, değişime açık olmak, kendini geliştirmek ve korumacı üst değer kategorilerindeki yerleşimi "Çok Boyutlu Ölçüleme"(Multidimensional Scaling-MDS) yöntemiyle incelendi.

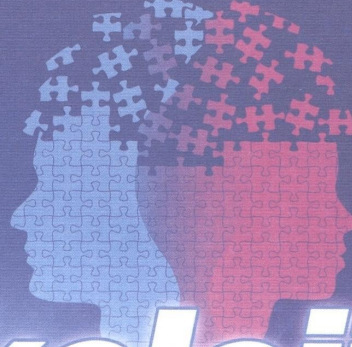
Tek özellik-çoklu metot incelemesine göre her üst değere dair iki ölçekten elde edilen sonuçlar arasındaki korelasyonların (Kendini Geliştirmek $r=.568$; Değişime Açık Olmak $r=.601$; Muhafazacı Yaklaşım $r=.505$; Öz-Aşkınlık, $r=.520$), benzer ölçek geçerliliğine işaret ettiği gözlenmiştir.

MDS analiziyle elde edilen konfigürasyon, Schwartz'ın teorisiyle tutarlılık içinde iki uçlu iki adet ana boyut vermektedir. On değer üst değerlerin oluşturduğu konfigürasyona göre yerleşiminde şu değerler teorik modelde tutarlılık göstermiştir: Uyarılım, kendini yönlendirme, hazcılık, güvenlik, gelenekselcilik, uyma. Güç ve başarı değerlerinin yerleşiminde sapma gözlenmiştir; güç, hazcılığa yakın; başarı, güvenliğe yakın yerleşim göstermiştir. Başarı değerini tasvir eden resimlerden birisinin güvenlik değerine çok yakın algılanmasının bu sapmayı yarattığı düşünülmektedir. Çocuklar evrenselcilik ve iyilikseverliği ölçen resimleri de bağlantılı değerlendirmiştir. PBVS-C'nin bir araç olarak bu örnekte değer yönelimlerini Schwartz'ın modeliyle tutarlı şekilde ölçebildiği bulgulardan anlaşılmaktadır.

Buradan hareketle, üst değer kategorileri ve her değer açısından öncelik sıralamaları hesaplanmıştır. Bulgular, çocuklarda değer gelişimi literatürü ve PBVS-C aracının diğer ülkelerdeki uyarılma bulguları ışığında tartışılacaktır.

TÜRK
PSİKOLOGLAR
DERNEĞİ

18. *ulusal* psikoloji kongresi

Uluslararası Katılımlı

9-12 Nisan 2014 - Bursa
Merinos Atatürk Kongre Kültür Merkezi

HALİS SAKIZ

Uludağ Üniversitesi ve Türk Psikologlar Derneği tarafından
9 - 12 Nisan 2014 tarihleri arasında Bursa'da gerçekleştirilen
18. Ulusal Psikoloji Kongresi'ne
katılmıştır.

Prof. Dr. Tefik Alıcı
Kongre Başkanı

katkıları ile

